

The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences

Volume 6
Issue 4 1981

Article 15

1-1-1981

บทสัมภาษณ์

สินชัย แก้วกิติชัย

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps>

 Part of the [Pharmacology Commons](#)

Recommended Citation

แก้วกิติชัย, สินชัย (1981) "บทสัมภาษณ์," *The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences*: Vol. 6: Iss. 4, Article 15.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps/vol6/iss4/15>

This Interview is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บทสัมภาษณ์

INTERVIEW

ครั้งนี้เราอุทิศให้กับเภสัชกรและนิสิตเภสัชศาสตร์ โดยให้โอกาสแสดงข้อและความ
คิดเห็นเกี่ยวกับวงการเภสัชศาสตร์ยุคปัจจุบันในบางแง่มุม ทั้งนี้เราจะเสนอเพียงสั้น ๆ ได้ใจความ
เพราะถ้าเอาข้อคิดเห็นเหล่านี้ลงตีพิมพ์หมด ก็คงจะต้องเป็นเล่มใหญ่เป็นแน่แท้

หนึ่ง ข้อคิดเห็นเหล่านี้อาจจะไม่สมบูรณ์นัก แต่อย่างน้อยก็สามารถสะท้อนให้ท่านได้
เห็นและทราบถึงภาพพจน์บางอย่างของวงการที่รักของเราได้บ้าง ไม่มากก็น้อย

บรรณาธิการ

บุคคลแรกที่เรา (ดร. สนิธชัย แก้วกิติชัย และ ผศ. จีราพร ลัมปานานนท์) บุค
อย่างสายฟ้าแลบเข้าประวัติตัวเพื่อจุดประสงค์นี้ ก็คือ ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง อดีต
หัวหน้าภาควิชาอาหารเคมี คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเภสัชกรทั้งหลายโดย
เฉพาะนับจากรุ่นที่สำเร็จการศึกษาเภสัชศาสตร์ ปี 2517 ถอยหลังขึ้นไปรู้จักและให้ความเคารพ
นับถือท่านเป็นอย่างดี ซึ่งหลังจากเราตะล่อมหว่านล้อมท่านอยู่เป็นเวลานาน (ความจริงท่านกลับ
ตะล่อมสั่งสอนให้ความรู้เพิ่มเติมแก่เราอีกโดยเฉพาะในแง่ที่เกี่ยวกับชีวิตและการดำรงตนในสภาวะ
ปัจจุบัน ซึ่งเราก็ตราบซังและต้นตันในความเป็น “ครู” ของท่านยิ่งนัก) เราก็สามารถรวบรวม
เอาข้อคิดเห็นของท่านออกมาเสนอจนได้

ข้อความต่อไปนี้ ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง กล่าวที่สามารถนำไปประยุกต์
ใช้ได้กับวงการอื่น ๆ ทั้งในและนอกวิชาชีพเภสัชศาสตร์ (ข้อคิดเห็นเป็นของท่านเอง แต่สำนวน
ที่ตีพิมพ์เป็นของเรา)

ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง คิดว่าในวิชาชีพเภสัชศาสตร์ทุกวันนี้ ได้มีความหลงตัวเองของบุคคลเพิ่มทวีมากขึ้น หลงตัวเองอย่างไร? ท่านอธิบายว่าเป็นการหลงตัวเองโดยคิดว่าตนเองนั้นเลิศแล้ว สมบูรณ์แล้ว ค่ายสรรพวิทยาการและประสบการณ์ที่ปวง (ทั้ง ๆ ที่เมื่อพิจารณาตามความเป็นจริงแล้ว กลับมีค่าเพียงทางอ้อมเท่านั้น) ท่านพูดว่าท่านเองก็มีใช้ว่าจะดีเกินกว่าผู้อื่น แต่ท่านยอมรับเมื่อท่านไม่ทราบหรือไม่แจ้งในสิ่งใด แล้วชวนชวนหาคำตอบที่เป็นเหตุเป็นผลแห่งความถูกต้อง การหลงตัวเองในทางที่ไม่ถูกต้องเช่นนี้ยังผลกระทบส่งถึงแวดวงสาขาวิชาชีพที่กำลังกระทำอยู่ และสิ่งต่อไปยังแวดวงสังคมที่กว้างไกลออกไป

ต่อข้อถามเกี่ยวกับการไร้ความสามารถหรือคุณภาพที่ลดลงของนิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์ในปัจจุบัน ซึ่งเราพยายามขอร้องให้ท่านยอมรับออกมา นั่น ท่านกล่าวว่าขอแยกชี้แจงเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งถึงผู้ให้การศึกษา อีกส่วนหนึ่งถึงผู้รับการศึกษา

ก. ผู้ให้การศึกษา (Educators) ควรจะมีคุณสมบัติของการเสียสละและอุทิศเวลาให้กับการศึกษา มีความคิดที่กว้างไกลไม่คับแคบ (ดังที่พบมีอยู่เป็นจำนวนมากในวิชาชีพเภสัชศาสตร์) เมื่อใดที่ผู้ให้ศึกษามีความคับแคบทั้งด้านความคิด การศึกษา และจิตใจร่วมกันแล้ว วิชาชีพนี้ถึงกาลเสื่อมสุด (ดังที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้) ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือจะต้องทำให้นิสิตศึกษา (รวมทั้งศิษย์รุ่นอื่น ๆ) เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความมั่นใจในวิชาชีพ อีกทั้งไม่เกิดภาพพจน์เสีย ๆ หาย ๆ ต่อการศึกษาที่ได้รับว่าศึกษาไปเพื่อจุดประสงค์ใด สิ่งใดคือเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ไม่ได้เป็นการเตรียมเด็กใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถต่อสู้กับชีวิตภายนอกมหาวิทยาลัยเลย เมื่อเด็กกลับมาหาเพื่อฟังฟังทางใจเป็นครั้งคราวก็มักจะต้องผิดหวังกลับไป แล้วจะร้องเรียกแหกกระเฒออันใดว่าวิชาชีพเภสัชศาสตร์ในประเทศไทยมีมาหลายทศวรรษแล้ว (อายุมากกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสียอีก) แต่ก็ยังไม่เจริญเท่าเทียมประเทศอื่น ๆ ที่มีมาหลังเรา ก็จะได้อย่างไรเล่า เมื่อวิชาชีพนี้มีแต่แม่พิมพ์ที่ชำรุดเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันซึ่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้นำเอาระบบ PC (Position Classification) มาใช้แทนระบบเดิม อันที่จริงแล้วหลักการของระบบ PC ก็ใช้ว่าจะเสียไปทั้งหมด แต่การดำเนินการเมื่อนำมาปฏิบัติใช้นั้นส่งผลให้ผู้ให้การศึกษาแปรเปลี่ยนจากสถานะผู้ให้การศึกษาไปเป็นสถานะผู้วิจัยมากกว่า และไม่ใช้ผู้ให้การศึกษาอีกต่อไป ในด้านการเรียนการสอนซึ่งเคย

สมบูรณ์ด้วยภูมิศึกษาและจริยศึกษาจึงแปรสภาพมาเป็นเพียงสักแต่ว่าสอน ๆ ให้จบเรื่องจบราว ไม่สอนประยุกต์ศาสตร์ให้ (พูดง่าย ๆ ปล่อยให้เด็กประยุกต์ใช้ศาสตร์ทั้งปวงตามเรื่องตามราว) ทำให้ผู้รับการศึกษาบังเกิดความรู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง และไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควรจะเป็นหรือเคยเป็นมาก่อนในอดีต ความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างผู้ให้และผู้รับการศึกษามีใช่เป็นเรื่องล้าสมัยแต่ประการใดเลย ผู้ให้การศึกษาท่านใดที่กล่าวเช่นนั้นก็สักแต่ว่าเป็นผู้ยึดเยียดการศึกษาตามตำแหน่งเท่านั้น แต่หน้าที่และจิตใจแห่งความเป็น “ครู” นั้นไม่มีอยู่ในตัวเลย นับเป็นที่น่าเสียดายต่องบประมาณของชาติที่ได้มาจากการริตนาทาเร็นประชาชนผู้ไร้โอกาสศึกษาความรู้แผนปัจจุบันยิ่งนัก

คุณสมบัติข้อต่อไปที่ผู้ให้การศึกษาควรมีไว้ในตัวมากกว่าผู้รับการศึกษา คือการมีอารมณ์ขันและมองโลกในแง่ดีบ้างโดยยอมรับในข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ใช่ว่าผู้ให้การศึกษาจะเป็นผู้สมบูรณ์พร้อมไปหมด มีผู้ใดบ้างที่ไม่เคยทำผิดเลย? ผู้ควรได้รับการยกย่องเคารพนับถือคือผู้ที่ผิดพลาดแล้วยอมรับและมีการแก้ไข (แต่คนที่ผิดพลาดบ่อย ๆ ก็สมควรพิจารณาตัวเองได้แล้ว) ปริญาหรือใบผ่านทางใด ๆ เป็นเพียงประการรองลงมา และจะมีสภาพเป็นเพียงยันต์กันผีเท่านั้น หากไร้เสียซึ่งธรรมอันพึงมีในปุชนียบุคคล

ข. ผู้รับการศึกษา (Students) ควรเป็นผู้คำนึงถึงหน้าที่หลักของตนซึ่งได้แก่การตั้งอกตั้งใจเรียนและสนใจในวิชาความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาท (หรือยัดเยียด) มา การศึกษาใด ๆ ควรจะกระทำโดยตนเอง มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดี มิใช่เพียงการคัดลอกแต่ประการเดียว คุณสมบัติเพียงเท่านั้นมิใช่จะครอบคลุมทำให้ได้เกสรที่ติดออกมา สิ่งที่ได้มาจะเป็นเพียงใบเบิกทางในการดำรงชีพต่อไปเท่านั้น การศึกษาในแผนปัจจุบันนี้ *ไม่ได้เป็นสิ่งประกันว่า* เมื่อสำเร็จหลักสูตรออกมาแล้วจะเป็นผู้ที่มีจิตใจดี มีความคิดเห็นถูกต้องเป็นเหตุเป็นผลตามทำนองคลองธรรมมันเป็นเพียงสิ่งห่อหุ้มปกปิดความหยาบช้ำแห่งสัญชาติญาณสัตว์โลกเท่านั้น สิ่งที่จะขัดเกลาให้เป็นผู้พร้อมแล้วซึ่งคำว่า “บัณฑิต” ได้แก่การยอมรับการศึกษาอบรมทางด้านจิตใจควบคู่กันไป (อันนี้ก็นับเป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของผู้ให้การศึกษา) จึงจะได้เป็นเกสรที่ที่มีความรู้ความรับผิดชอบต่อภาระที่มีต่อสังคม ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง กล่าวถึงตอนนั้นแล้วก็ได้เสริมว่า ก็จำต้องเห็นใจในผู้ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิต Healing Arts (โดยเฉพาะในวิชาชีพเภสัชศาสตร์) จึงไม่อาจที่จะทำได้โดยถนัดตามอุดมทัศน์ที่วาดไว้หรือบรรยายไว้ในตำราแต่อย่างไรก็ตามพึงกระทำหรือปฏิบัติตามหน้าที่ให้ดีที่สุดด้วยการมีสำนักแห่งวิชาชีพประกอบไปด้วย

เกี่ยวกับหลักสูตรเภสัชศาสตร์นั้น ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง ได้กล่าวว่า สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้คล้องจองกันทุกคณะ ทั้งนี้หมายถึงแก่นหรือวิชาหลักของวิชาชีพเท่านั้น ส่วนการเน้นการผลิตเภสัชกรเฉพาะทางนั้นควรคำนึงถึงสภาวะแวดล้อมของสังคม ประกอบในการพิจารณา บุคคลากรที่เกี่ยวข้องพึงมีความใจกว้างและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของวิชาชีพมากกว่า เพราะหากบุคคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหลักสูตรและการสอนเหล่านี้มีความใจแคบแห่งปัญญาและการศึกษาแล้ว แน่แน่นอนเหลือเกินว่าผลผลิตที่ได้ย่อมไม่เป็นที่ต้องการของตลาดอันเนื่องมาจากมีความต้อยในคุณภาพ *สิ่งเหล่านี้จะกล่าวโทษว่าใครกันเล่า?* นิสิตนักศึกษาเภสัชศาสตร์หรือ? นิสิตนักศึกษามีความสำคัญต่อหลักสูตรโดยการยอมรับในหลักสูตรและให้ความสนใจใฝ่ใจในการศึกษา หรือว่าจะกล่าวโทษผู้ให้การศึกษา? ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง เน้นถึงความสามารถและสติปัญญา (Capability and Calibre) ของผู้ให้การศึกษา ผู้ที่มีปริญญาพ่วงท้ายยาว ๆ มิได้หมายความว่าสอน ได้ดีกว่าหรือแม้ผู้ที่ลอนมานานจะมีประสบการณ์มากกว่า แต่ผู้ให้การศึกษาจะต้องมีการ Up Grade ตัวเอง ทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิด จิตใจ และความสามารถ ผู้ที่สำเร็จใหม่ ๆ ควรจะศึกษาหลักการการถ่ายทอดการศึกษาให้ดีกว่าที่จะเริ่มทำการฝึกสอน นอกจากนี้แล้วผู้ให้การศึกษาจะต้องเตรียมพร้อมในการสอนและที่สำคัญคือจะต้องมีสติสำนึก (Consciousness) และ จิตธรรม (Conscience) ในความรู้และการสอน

เมื่อเราเรียนถามถึงความต้องการที่จะเห็นบางสิ่งบางอย่างเกิดขึ้นกับวิชาชีพเภสัชศาสตร์ ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง ได้กรุณาบอกให้เราทราบว่า นอกเหนือจากที่ท่านต้องการให้มีการศึกษาวิชาชีพเภสัชศาสตร์ที่ดีและทันสมัยดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ ท่านยังต้องการและเป็นความหวังของท่านว่า ประเทศไทยควรมีพระราชบัญญัติอาหาร, (เครื่องสำอาง) และยา (พ.ร.บ. อาหาร (เครื่องสำอาง) และยา) ออกมาเพื่อผลประโยชน์แห่งมวลชนสมดังเจตนารมณ์ของบิดาของท่านคือ พระมนตรีพจนกิจ (ม.ร.ว. ชายสรรพศิลปเคเรือวัลย์ ชุมแสง) และให้มีการผลิตบุคคลากรที่ดีและมีคุณภาพออกมาเพื่อสนองรับนโยบายนี้

ทางกองบรรณาธิการวารสาร “ไทยเภสัชสาร” ใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ม.ล. ประนต ชุมแสง ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อคิดเห็นที่เราคิดและเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจรรโลงวิชาชีพเภสัชศาสตร์ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จึงควรที่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหลายหันมาอ่าน, พิจารณาไตร่ตรองและนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์

“เนื่องจากข้อขัดข้องทางเทคนิคบางประการ เราจึงไม่สามารถนำความคิดเห็นของ
นิสิตมาลงได้ทุกตัวอักษร แต่เราสามารถสรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มีความรู้สึก
ไม่พอใจต่อหลักสูตร, บุคลากรผู้ทำการสอนและวิชาชีพเกษตรศาสตร์ และมีความเห็นสมควรให้มี
การปรับปรุงหลักสูตรเสียใหม่ให้ทันสมัย เหมาะสมต่อกาลและวิชาชีพ”

ศศ.ดร. สิ้นธุ์ชัย แก้วกิติชัย ผู้สัมภาษณ์